

<i>Naziv kolegija</i>	Internistički staž			<i>Kod kolegija</i>	M513
<i>Studijski program Ciklus</i>	Integrirani sveučilišni studij Medicina			<i>Godina studija</i>	V.
<i>ECTS vrijednost boda:</i>	5	<i>Semestar</i>	X.	<i>Broj sati po semestru (p+s+v)</i>	100 (0+20+80)
<i>Status kolegija:</i>	Obvezni	<i>Preduvjeti:</i>	Položeni kolegiji IV. godine	<i>Usporedni uvjeti:</i>	
<i>Pristup kolegiju:</i>	Studenti V. godine medicine			<i>Vrijeme održavanja nastave:</i>	Prema rasporedu
<i>Nositelj kolegija/nastavnik:</i>	doc. dr. sc. Ante Mandić				
<i>Kontakt sati/konzultacije:</i>	Prema dogovoru				
<i>E-mail adresa i broj telefona:</i>	ante.mandic@mef.sum.ba; 036 335 600				
<i>Nastavnici/Asistenti:</i>	prof. dr. sc. Monika Tomić prof. dr. sc. Kristina Galić prof. dr. sc. Emil Babić prof. dr. sc. Maja Karin prof. dr. sc. Jadranka Nikolić prof. dr. sc. Svjetlana Grgić doc. dr. sc. Zrinko Prskalo doc. dr. sc. Vedrana Gačić doc. dr. sc. Fila Raguž doc. dr. sc. Ante Bogut doc. dr. sc. Daniela Bevanda Glibo doc. dr. sc. Benjamin Palić doc. dr. sc. Ivan Tomić doc. dr. sc. Božo Šušak doc. dr. sc. Marija Bender doc. dr. sc. Sandra Lakičević dr. sc. Tanja Zovko dr. sc. Danijel Bevanda mr. sc. Ivica Markota mr. sc. Anita Ivanković mr. sc. Davor Batinić dr. Sanja Bevanda dr. Silvija Benedeti Češko dr. Jelena Zovko dr. Danijela Čuk dr. Helena Markotić dr. Omer Manov dr. Nikola Jurleta dr. Eugen Marić dr. Anđela Penavić dr. Andrea Stojčić dr. Iva Šaravanja dr. Marija Goluža Sesar dr. Belma Sarić Zolj dr. Marina Vasilj dr. Željana Sulaver dr. Linda Soldo dr. Monika Dalmatin Dragišić				
<i>Kontakt sati/konzultacije:</i>	Prema dogovoru				
<i>E-mail adresa i broj telefona:</i>	ante.mandic@mef.sum.ba; 036 335 600				
<i>Ciljevi kolegija:</i>	Ciljevi kolegija su sljedeći: - osposobiti studente za samostalno uzimanje anamneze i obavljanje kliničkog				

	<p>pregleda internističkog bolesnika te izvođenje osnovnih dijagnostičko-terapijskih postupaka;</p> <ul style="list-style-type: none"> - razviti sposobnost interpretacije najčešćih patoloških promjena elektrokardiograma; - razviti kliničko prosuđivanje i sposobnost postavljanja diferencijalne dijagnoze najčešćih kliničkih scenarija u internoj medicini; - osposobiti studente za planiranje osnovne dijagnostičke obrade i liječenja najčešćih bolesti u internoj medicini; - razviti profesionalni pristup i komunikaciju s pacijentima te medicinskim osobljem. 			
Ishodi učenja	<p>Nakon pohađanja kolegija i položenog ispita studenti će:</p> <ul style="list-style-type: none"> - moći samostalno uzeti anamnezu i obaviti klinički pregled internističkog pacijenta te provesti jednostavnije dijagnostičko-terapijske postupke (snimanje elektrokardiograma, plasiranje iv. kanila i urinarnih katetera, primjena parenteralne terapije); - moći interpretirati najčešće patološke promjene elektrokardiograma; - znati diferencijalnu dijagnozu čestih kliničkih scenarija u internoj medicini; - znati učiniti osnovnu dijagnostičku obradu najučestalijih internističkih bolesti i interpretirati nalaze iste; - znati terapiju najčešćih stanja u internoj medicini. 			
Sadržaj silabusa/izvedbenog plana (ukratko):	<p>Ukupno 100 sati nastave iz Internističkog staža podijeljeno je na vježbe (80 sati) i seminare (20 sati), koji se održavaju na sljedećim radilištima: Klinika za unutarnje bolesti – Endokrinologija i dijabetologija, Gastroenterologija, Hematologija, Internistička intenzivna medicina, Kardiologija, Klinička imunologija i reumatologija, Nefrologija; Odjel za plućne bolesti i TBC; Klinika za infektivne bolesti; Klinika za neurologiju. Praktični rad studenata odvija se na kliničkim odjelima uz nadzor nastavnika. Cilj je da studenti ponove/savladaju praktične vještine i dobiju konkretne informacije za samostalan rad u praksi s pacijentima.</p>			
Način izvođenja nastave (označiti masnim tiskom)	Predavanja	Vježbe	Seminari	Samostalni zadaci
	Konzultacije	Mentorski rad	Terenska nastava	Ostalo
Studentske obveze	<p>Studenti su obvezni nazočiti nastavi (dopušteno je opravdano izostati maksimalno 20 % nastavnih sati, uz obvezu nadoknade/kolokviranja izostanaka).</p>			
Praćenje i ocjenjivanje studenta (označiti masnim tiskom)	Pohađanje nastave	Aktivnosti u nastavi	Seminarski rad	Praktični rad
	Usmeni ispit	Pismeni ispit	Kontinuirana provjera znanja	Esej
Detaljan prikaz ocjenjivanja unutar Europskoga sustava prijenosa bodova				
OBVEZE STUDENTA	SATI (PROCJENA)	UDIO U ECTS-u	UDIO U OCJENI	
Pohađanje nastave i angažiranost na nastavi	20	0,7	0 %	
Praktični rad uz nadzor	80	2,6	0 %	
Seminarski rad	10	0,3	0 %	
Ispit	40	1,4	100 %	
UKUPNO	150	5		
<p>Dodatna pojašnjenja:</p> <p>Studenti prvo polažu praktični dio ispita kojim se ispituju praktične vještine (uzimanje anamneze, obavljanje kliničkog pregleda, izvođenje jednostavnijih dijagnostičko-terapijskih postupaka, interpretacija EKG-a, postavljanje diferencijalne dijagnoze). Položeni praktični ispit uvjet je za izlazak na pismeni dio ispita. Pismeni ispit sastoji se od 20 pitanja višestrukog izbora (s ponuđenih pet odgovora od kojih je jedan točan); minimalno 12 točnih odgovora potrebno je za polaganje ispita. Pitanja za pismeni ispit koncipirana su na osnovi pojedinih</p>				

kliničkih scenarija, kako bi se testiralo znanje iz interne medicine potrebno za rad s pacijentima i kliničko prosuđivanje. Ocjenjivanje je opisno.	
Obvezna literatura:	Ralston SH, Penman ID, Strachan MWJ, Hobson RP. Davidsonove osnove interne medicine. Medicinska naklada, 2022. Bergovec M. Praktična elektrokardiografija. Školska knjiga, 2018. Hozo I. Internistička propedeutika. Hrvatsko gastroenterološko društvo, 2013.
Dopunska literatura:	Barić Lj. Elektrokardiografija u praksi. Pliva, 1993. Čustović F, Petravić D. Anamneza i fizikalni pregled. Školska knjiga, 2009. Begovac J. Klinička infektologija. Medicinska naklada, 2019. Brinar V. Neurologija za medicinare. Medicinska naklada, 2019.
Dodatne informacije o kolegiju	Način praćenja kvalitete nastave: <ul style="list-style-type: none"> - Studentska anketa - Analiza kvalitete nastave od strane studenata i nastavnika - Analiza prolaznosti na ispitima - Izvješće Ureda za kvalitetu nastave - Izvaninstitucijska evaluacija (posjet timova za kontrolu kvalitete)

PRILOG: Kalendar nastave

Broj nastavne jedinice	TEME I LITERATURA
S1	Naslov: Kliničko prosuđivanje
	Kratki opis: Osnove kliničkog prosuđivanja i donošenja dijagnostičkih/terapijskih odluka kroz analizu simptoma, znakova i nalaza dijagnostičkih pretraga. Naglasak je na strukturiranom pristupu pacijentu i postavljanju diferencijalne dijagnoze u svakodnevnoj kliničkoj praksi.
	Literatura: Ralston SH, Penman ID, Strachan MWJ, Hobson RP. Davidsonove osnove interne medicine. Medicinska naklada, 2022. Hozo I. Internistička propedeutika. Hrvatsko gastroenterološko društvo, 2013.
S2	Naslov: Srčane aritmije
	Kratki opis: Prepoznavanje najčešćih poremećaja srčanog ritma, njihova klinička prezentacija i osnovni principi liječenja. Seminar obuhvaća interpretaciju EKG-a te pristup pacijentu sa srčanom aritmijom.
	Literatura: Ralston SH, Penman ID, Strachan MWJ, Hobson RP. Davidsonove osnove interne medicine. Medicinska naklada, 2022. Bergovec M. Praktična elektrokardiografija. Školska knjiga, 2018. Barić Lj. Elektrokardiografija u praksi. Pliva, 1993.
S3	Naslov: Arterijska hipertenzija
	Kratki opis: Dijagnostika, klasifikacija i liječenje arterijske hipertenzije. Obraduje se hipertenzivna kriza i praktični pristup antihipertenzivnoj terapiji.
S4	Literatura: Ralston SH, Penman ID, Strachan MWJ, Hobson RP. Davidsonove osnove interne medicine. Medicinska naklada, 2022.
	Naslov: Šećerna bolest
S5	Kratki opis: Osnovni principi dijagnostike i liječenja šećerne bolesti te prepoznavanje akutnih i kroničnih komplikacija. Naglasak je na praktičnom pristupu pacijentu i racionalnoj primjeni antidijabetičke terapije.
	Literatura: Ralston SH, Penman ID, Strachan MWJ, Hobson RP. Davidsonove osnove interne medicine. Medicinska naklada, 2022.
S6	Naslov: Diferencijalna dijagnoza bola u prsima
	Kratki opis: Diferencijalna dijagnoza bola u prsima, s naglaskom na hitna i životno ugrožavajuća stanja. Seminar uključuje procjenu pacijenta, interpretaciju osnovnih dijagnostičkih nalaza i indikacije za liječenje.
	Literatura: Ralston SH, Penman ID, Strachan MWJ, Hobson RP. Davidsonove osnove interne medicine. Medicinska naklada, 2022.
S6	Naslov: Racionalna primjena antimikrobne terapije
	Kratki opis: Osnovni principi racionalne primjene antibiotika, izbor empirijske i ciljane terapije te prevencija antimikrobne rezistencije. Naglasak je na pravilnoj indikaciji, doziranju i trajanju antimikrobnog liječenja najčešćih infektivnih bolesti.
	Literatura: Ralston SH, Penman ID, Strachan MWJ, Hobson RP. Davidsonove osnove interne

	<p>medicine. Medicinska naklada, 2022. Begovac J. Klinička infektologija. Medicinska naklada, 2019.</p>
S7	Naslov: Analiza EKG-a u kliničkoj praksi
	Kratki opis: Sustavni pristup interpretaciji EKG-a u svakodnevnom kliničkom radu. Obrađuju se osnovne EKG promjene kod aritmija, ishemije miokarda, poremećaja provođenja i elektrolitnih poremećaja.
	Literatura: Ralston SH, Penman ID, Strachan MWJ, Hobson RP. Davidsonove osnove interne medicine. Medicinska naklada, 2022. Bergovec M. Praktična elektrokardiografija. Školska knjiga, 2018. Barić Lj. Elektrokardiografija u praksi. Pliva, 1993.
S8	Naslov: Akutni koronarni sindrom
	Kratki opis: Prepoznavanje i zbrinjavanje akutnoga koronarnog sindroma uz naglasak na kliničku sliku, promjene u EKG-u i laboratorijske pokazatelje. Seminar obuhvaća hitno liječenje i osnovne principe sekundarne prevencije.
	Literatura: Ralston SH, Penman ID, Strachan MWJ, Hobson RP. Davidsonove osnove interne medicine. Medicinska naklada, 2022. Bergovec M. Praktična elektrokardiografija. Školska knjiga, 2018.
S9	Naslov: Respiratorna insuficijencija
	Kratki opis: Uzroci, dijagnostika i liječenje respiratorne insuficijencije te interpretacija acido-baznog statusa. Naglasak je na procjeni težine stanja i osnovnim principima oksigenoterapije.
	Literatura: Ralston SH, Penman ID, Strachan MWJ, Hobson RP. Davidsonove osnove interne medicine. Medicinska naklada, 2022.
S10	Naslov: Plućna tromboembolija
	Kratki opis: Klinička prezentacija, dijagnostički algoritmi i liječenje plućne tromboembolije. Seminar uključuje procjenu rizika, interpretaciju dijagnostičkih nalaza i hitni terapijski pristup.
	Literatura: Ralston SH, Penman ID, Strachan MWJ, Hobson RP. Davidsonove osnove interne medicine. Medicinska naklada, 2022.
S11	Naslov: Anemije
	Kratki opis: Diferencijalna dijagnoza anemija prema laboratorijskim i kliničkim karakteristikama. Obrađuju se najčešći uzroci anemija te osnovni principi dijagnostike i liječenja.
	Literatura: Ralston SH, Penman ID, Strachan MWJ, Hobson RP. Davidsonove osnove interne medicine. Medicinska naklada, 2022.
S12	Naslov: Interpretacija nalaza kompletne krvne slike
	Kratki opis: Analiza parametara kompletne krvne slike i njihova klinička interpretacija. Naglasak je na prepoznavanju najčešćih hematoloških poremećaja i povezivanju laboratorijskih nalaza s kliničkom slikom.
	Literatura: Ralston SH, Penman ID, Strachan MWJ, Hobson RP. Davidsonove osnove interne medicine. Medicinska naklada, 2022.
S13	Naslov: Gastrointestinalno krvarenje
	Kratki opis: Uzroci gastrointestinalnog krvarenja, razlikovanje mjesta krvarenja, dijagnostičke pretrage i pristup pacijentu s gastrointestinalnim krvarenjem. Seminar obuhvaća osnovne principe hitnog liječenja i stabilizacije pacijenta.
	Literatura: Ralston SH, Penman ID, Strachan MWJ, Hobson RP. Davidsonove osnove interne medicine. Medicinska naklada, 2022.
S14	Naslov: Hitna stanja u neurologiji
	Kratki opis: Prepoznavanje i početno zbrinjavanje najčešćih neuroloških hitnih stanja poput moždanog udara, epileptičkog napadaja i poremećaja svijesti. Naglasak je na brzom kliničkom pristupu i pravovremenoj dijagnostici.
	Literatura: Ralston SH, Penman ID, Strachan MWJ, Hobson RP. Davidsonove osnove interne medicine. Medicinska naklada, 2022. Brinar V. Neurologija za medicinare. Medicinska naklada, 2019.
S15	Naslov: Akutno oštećenje bubrega
	Kratki opis: Definicija, uzroci i dijagnostika akutnog oštećenja bubrega uz interpretaciju laboratorijskih nalaza. Seminar uključuje osnovne principe liječenja i prevencije komplikacija akutnog oštećenja bubrega, kao i pristup pacijentu s akutnim pogoršanjem kronične bubrežne bolesti.
	Literatura: Ralston SH, Penman ID, Strachan MWJ, Hobson RP. Davidsonove osnove interne medicine. Medicinska naklada, 2022.
S16	Naslov: Zatajivanje srca

	<p>Kratki opis: Klinička prezentacija, dijagnostika i liječenje akutnog i kroničnog zatajivanja srca. Naglasak je na prepoznavanju dekompenzacije i racionalnoj primjeni farmakološke terapije.</p> <p>Literatura: Ralston SH, Penman ID, Strachan MWJ, Hobson RP. Davidsonove osnove interne medicine. Medicinska naklada, 2022.</p>
S17	<p>Naslov: Gastrointestinalne infekcije</p> <p>Kratki opis: Najčešći uzročnici gastrointestinalnih infekcija, klinička slika i dijagnostički pristup pacijentu s akutnim povraćanjem i proljevom. Obrađuju se indikacije za mikrobiološku obradu i terapijski pristup pacijentu, uz antimikrobno liječenje.</p> <p>Literatura: Ralston SH, Penman ID, Strachan MWJ, Hobson RP. Davidsonove osnove interne medicine. Medicinska naklada, 2022. Begovac J. Klinička infektologija. Medicinska naklada, 2019.</p>
S18	<p>Naslov: Anafilaksija</p> <p>Kratki opis: Prepoznavanje i hitno zbrinjavanje pacijenta s anafilaksijom. Seminar obuhvaća terapijski pristup, procjenu dišnog puta i daljnje praćenje pacijenta.</p> <p>Literatura: Ralston SH, Penman ID, Strachan MWJ, Hobson RP. Davidsonove osnove interne medicine. Medicinska naklada, 2022.</p>
S19	<p>Naslov: Ciroza jetre</p> <p>Kratki opis: Etiologija, komplikacije i liječenje ciroze jetre uz naglasak na portalnu hipertenziju, ascites i hepatičku encefalopatiju. Seminar uključuje praktični pristup pacijentu s dekompenziranom cirozom jetre.</p> <p>Literatura: Ralston SH, Penman ID, Strachan MWJ, Hobson RP. Davidsonove osnove interne medicine. Medicinska naklada, 2022.</p>
S20	<p>Naslov: Poremećaji funkcije štitne žlijezde</p> <p>Kratki opis: Dijagnostika i liječenje hipotireoze i hipertireoze. Naglasak je na prepoznavanju najčešćih simptoma i racionalnom terapijskom pristupu.</p> <p>Literatura: Ralston SH, Penman ID, Strachan MWJ, Hobson RP. Davidsonove osnove interne medicine. Medicinska naklada, 2022.</p>
Vježbe	<p>Naslov: Praktični rad studenata na kliničkim odjelima</p> <p>Kratki opis: Aktivno sudjelovanje studenata u svakodnevnom radu na kliničkim odjelima kroz uzimanje anamneze, klinički pregled, planiranje i interpretaciju dijagnostičkih nalaza te terapiju najčešćih stanja u internoj medicini. Cilj je razvoj praktičnih kliničkih vještina, kliničkog prosuđivanja te profesionalne komunikacije s pacijentima i medicinskim osobljem. Vježbe se održavaju na kliničkim odjelima (Klinika za unutarnje bolesti – Endokrinologija i dijabetologija, Gastroenterologija, Hematologija, Internistička intenzivna medicina, Kardiologija, Klinička imunologija i reumatologija, Nefrologija; Odjel za plućne bolesti i TBC; Klinika za infektivne bolesti; Klinika za neurologiju).</p> <p>Literatura: Ralston SH, Penman ID, Strachan MWJ, Hobson RP. Davidsonove osnove interne medicine. Medicinska naklada, 2022. Bergovec M. Praktična elektrokardiografija. Školska knjiga, 2018. Barić Lj. Elektrokardiografija u praksi. Pliva, 1993. Hozo I. Internistička propedeutika. Hrvatsko gastroenterološko društvo, 2013. Čustović F, Petravić D. Anamneza i fizikalni pregled. Školska knjiga, 2009. Begovac J. Klinička infektologija. Medicinska naklada, 2019. Brinar V. Neurologija za medicinare. Medicinska naklada, 2019.</p>